

MAAELUMINISTEERIUM

Piirkondlik veekaitse toetus (VKT)

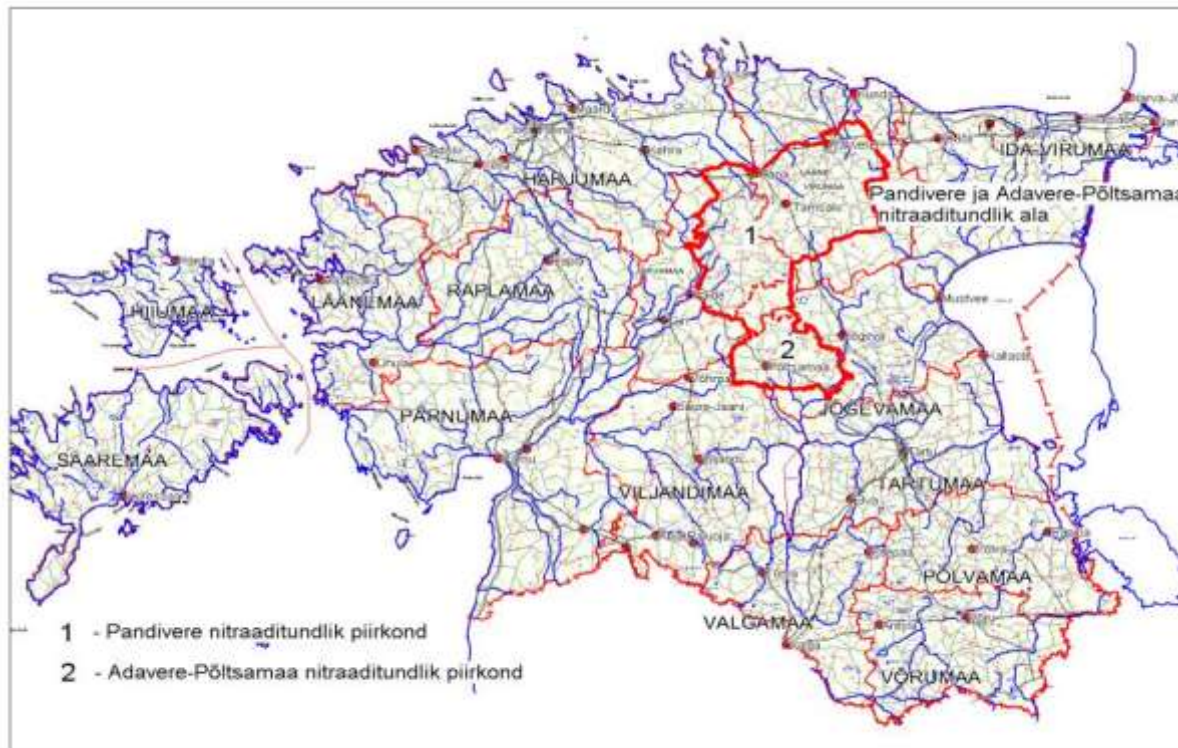
Eike Lepmets
Maaeluministerium

02.06.2016

Piirkondlik=NTA

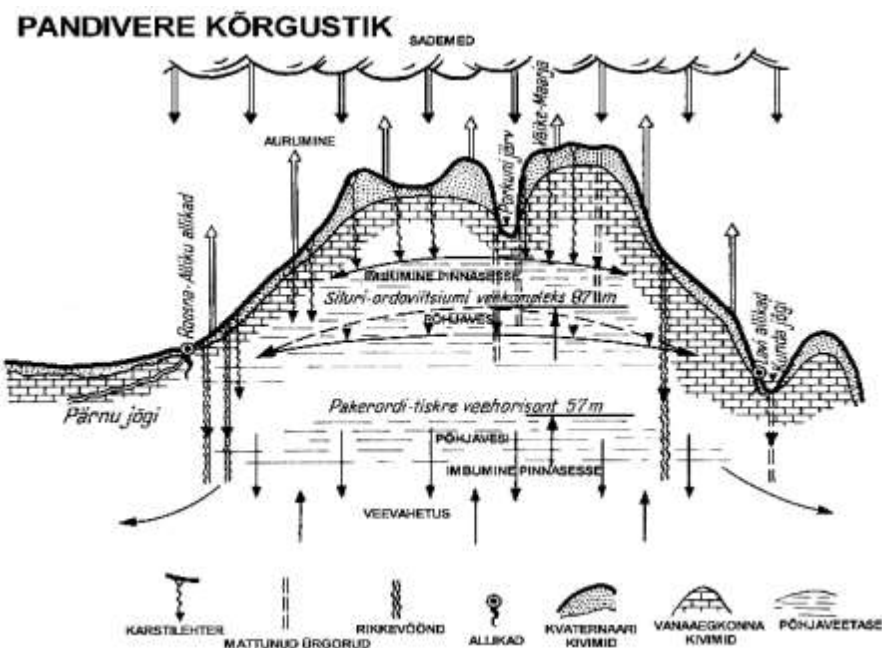
Meedet rakendatakse nitraaditundlikul alal:

- Pandivere alampiirkond
- Adavere-Põltsamaa alampiirkond

NTA looduskeskkond - 1

Pandivere kõrgustik:

- Suur sademevee infiltratsioon - põhjavee kujunemise ala
- Rohkelt allikaid - siit saavad alguse mitmed suured jõed
- Pinnakate õhuke, põhjavesi 4-5 m sügavusel, rohkelt karste
- Põhjavesi kohati kaitsmata või nõrgalt kaitstud (19% territooriumist)

NTA looduskeskkond - 2

Kesk-Eesti tasandik

- Oluline vee transiit- ja väljumisala
- Pinnakate õhuke, kohati alla 1 m
- Kaitsmata põhjaveega alasid 18% territooriumist.

NTA põllumajandus

- Mullad on viljakad
- Tootmine kontsentreeritum ja intensiivsem
- Põllumajandusmaa osakaal ja põllumajandusloomade arv Eesti keskmisest suurem
- PR osatähtsus NTAI väga madal 8% ja põllukultuuride osatähtsus kõrge, ca 70%
- Põllukultuure kasvatatakse ka tundlikel aladel

Meetme eesmärk

Keskkonnatoetuse allmeede on suunatud piirkonnale, kus põllumajandusliku tegevusega on veekvaliteet halvenenud või on oht selle halvenemiseks:

- nitraationide sisaldus NTA põhjavee seirekaevudes on suurenenud.

Eesmärk - vee kvaliteedi säilitamine, vähendades põllumajanduslikult kasutatavatel maadelt toitainete leostumist ning põhjavette uhtumist.

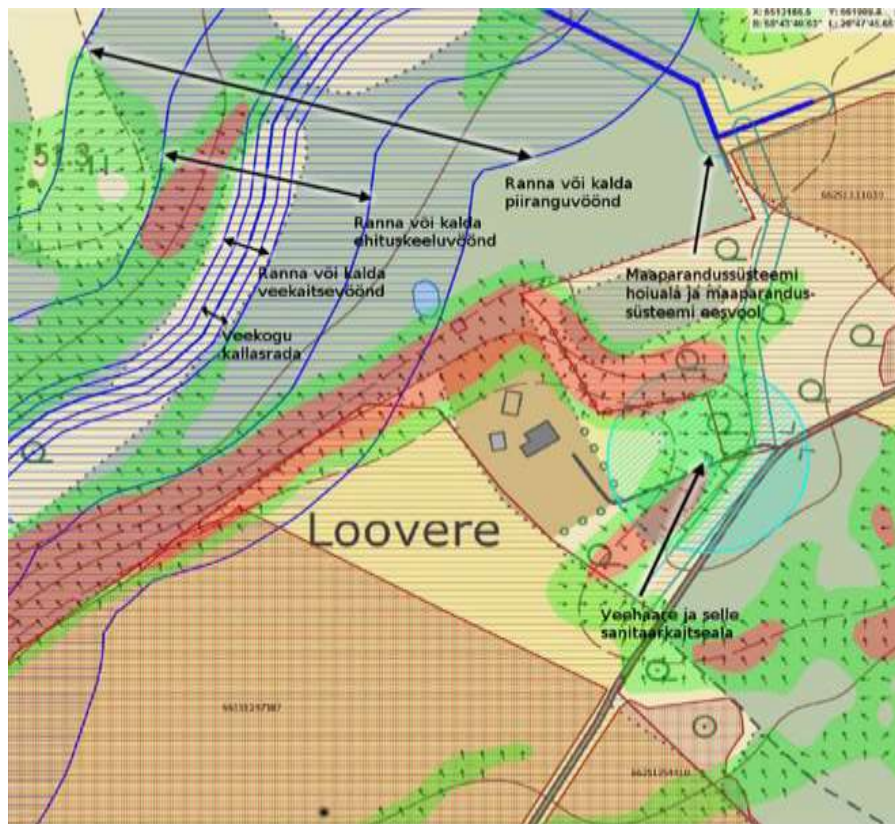
„Vana“ VKT heakskiidetud MAKis

Meetme põhisisu

- Eeltingimuseks KSM
- Pindalaline toetus üksnes NTA põllumaa kohta
- **2 tegevust** (*tuli võtta ühtse paketina*)
  - - 60% põllumaal talvine taimkate (5 eur/ha)
  - - NTA veekogude ääres + 2 m püsitaimestikuga puhverribad
- Eelarve kuni 2020 kokku 5 milj.
- Toetusega hõlmatud ca 100 000 ha
- **MEEDET EI OLE SENI RAKENDATUD...**

Meede vajab muutmist - 1

- Puhverriba on veekaitseks oluline, kuid kontroll (mõõtmine) keeruline.

Meede vajab muutmist - 2

- Senisest enam tuleks kontrollida juba kehtestatud puhverriba nõuete täitmist:
  - veekaitsevööndis (1-10m) on keelatud majandustegevus (sh põllukultuuride kasvatus) ja väetise, keemilise taimekaitsevahendi ja reoveesette kasutamine ning sõnnikuhoidla või -auna paigaldamine;
  - NTA allikate ja karstilehtrite ümbruses on kuni 50 meetri ulatuses veepiirist või karstilehtri servast keelatud väetamine, taimekaitsevahendite kasutamine ja sõnniku hoidmine sõnnikuaunas ja muud kaitse-eeskirjas sätestatud vee kvaliteeti ohustavad toimingud.

Töögrupi uus ettepanek

- Puhverribad on mõeldud eelkõige vooluveekogude kaitseks, kuid Pandivere kõrgustiku keskel neid praktiliselt ei ole.
- Pandivere nõlvadel esineb aga ohtrasti allikaid ja karstilehtreid, kus saasteained võivad takistamatult põhjavette pääseda.

Uus ettepanek:

- 1) **maa rohumaa all hoidmine**
- 2) **maa talvise taimkatte all hoidmine**

Tegevusi saab võtta eraldi.

Toetusõiguslikkuse nõuded

Toetust võib taotleda põllumajandusega tegelev FIE või juriidiline isik.

Taotlejal peab kohustuse võtmise aastal olemas kas kehtiv või samal aastal algav KSM või MAHE toetuse kohustus.

Toetusõiguslik maa kokku min 1 ha, põld 0,3 ha.

Kohustuseperiood 5-aastane!

Nõuded, mille kohta VKTd ei maksta

- Nõuetele vastavuse nõuded (HPK ja KM)
- Baasnõuded:
  - 1) püsirohumaa säilitamise tava järgimine;
  - 2) põlluraamatu pidamine;
  - 3) 30% talvise taimkatte nõude järgimine;
  - 4) vedelsõnniku laotamisplaani koostamine:
    - üle 300 loomühiku loomi pidav isik, kes kasutab loomapidamishoones vedelsõnnikutehnoloogiat, või isik, kes lepingu alusel laotab 300-le loomühikule vastava koguse loomade vedelsõnnikut, koostab ja esitab Keskkonnaametile enne vedelsõnniku laotamist kinnitamiseks vedelsõnniku laotamisplaani, milles näidatakse laotatav vedelsõnniku kogus, laotusala pindala, laotamisviisid, laotusala põhjavee kaitstus, laotusalal asuvad pinnaveekogud ja veehaarded.

Talvine taimkate

Toetusõiguslik maa:

NTA maal asuv põllumaa.

Nõuded toetuse saamiseks:

min 60 % **ettevõtte põllumaast** tuleb hoida põllumajanduskultuurist koosneva talvise taimkatte all.

Maa rohumaa all hoidmine

Toetusõiguslik maa:

Põld asub vähemalt 50 % ulatuses kaitsmata põhjaveega alal või olulisel allika- ja karstialal **või** asub taotletaval maal karstilehter või karstilehtrite grupp (ca 26 225 ha).

Kohustus võetakse **konkreetses põllu** (sh lüh rohumaa ja PR) kohta.

Kohustuseperioodiks PRks muutmise arvestus „külmutatakse“.

Nõuded toetuse saamiseks:

- 1) maa tuleb hoida kohustuseperioodi kestel rohukamara all (rajatud hiljemalt 15.06);
- 2) rohukamarat võib pealekülvi ja otsekülvi teel uuendada;
- 3) maa rohukamara kahjustamine maa ülekarjatamise tõttu on keelatud.

Muud nõuded

- 1) ühepäevase veekaitsealase koolituse läbimine;
- 2) veekaitseplaani koostamine:
  - koond ettevõttes kohalduvate veekaitsealaste õigusaktide kohta;
  - kaart, kuhu on kantud allikad, karstilehtrid, kaevud, võimalikud punktreostusallikad, kanalisatsiooniehitised, siloladustamiskohad, sõnniku- ja väetisehoidlad, taimekaitseseadme pesemise koht;
  - alla 300 lü puhul vedelsõnniku laotamisplaan.

Sihttase, toetuse määr ja eelarve

NTA põllumassiive : 134 515 ha, KSM+MAHE pindala 97 500 ha

Meetme sihttase: talvine taimkate 100 000 ha, rohumaa 10 000 ha

Toetuse saajate eeldatav arv: 700

Toetuse määr:

- **maa rohumaa all hoidmine** maa puhul, kus kohustuse võtmisele eelneval aastal:
  - kasvatati põllukultuure 130 eur/ha
  - oli rohumaa – 70 eur/ha
- **talvine taimkate** – 7 eur/ha

Meetme eelarve: 5 milj EUR

MAAELUMINISTEERIUM

Aitäh!

Eike Lepmets

eike.lepmets@agri.ee